

Raznoterosti.

Orjaški Eiffelov stolp. V spomin in proslavo 100letnice, odkar se je začela francoska prekučija (1789), postavili so v Parizu orjašk stolp, ki je najvišja stavba na svetu. Visok je 300 m in je iz samega jekla ter železa. Dne 30. marca je bil s slovesnostjo dovršen. Ker je ta stavba pač nenavadna in zanimiva, prinašamo njeno podobo, kakor jo je za »Dolenjske Novice« izrisal domač risar. Da si morejo čitatelji prav predstavljati stolp, dostavljamo: v podobi vidimo samo eno stran; zato se od vseh štirih strani enako vidi, kakor tukaj. Za pregled primerjajmo tu le nekatere visočine! Šmarna gora se dviga nad Savo pri Brodu 368 m, torej le za 68 m je Šmarna gora višja nego stolp. Stolp v Washingtonu ima 175 m (v podobi a), stolna cerkev v Kolinu 159 m (b), sv. Štefana cerkev na Dunaju 138 (c), visočina stolpa ljubljanskega grada nad mestom 101 m (d), zvonik ljubljanske stolnice ok. 50 m (e). Ta stolp nas spominja babilonskega stolpa.

Assyrien und Babylonien nach den neuesten Entdeckungen. Von Dr. Fr. Kaulen. 3. Aufl. 1885. Freiburg, Herder. Vel. 8°. Str. XII. 266. Cena 2 gl. 48 kr.

Ta knjiga nam pripoveduje o oni deželi, v kateri je stal babilonski stolp, o Babiloniji in mogočni Assiriji. O obeh deželah nam pripoveduje mnogo sv. pismo. Kdor se zanima za staro sveto zgodovino ali za nova odkritja, naj seže po tej knjigi znanega učenjaka. »Dom in Svet« hode ob svojem času tudi poročal o raznih odkritjih v onih deželah, ki zanimajo ves učenjaški svet. Omenjeno knjigo krasi mnogo slik, med njimi natančna po naravi izdelana slika ilovnate plošče z dvojezičnim klinastim napisom. Na strani 83 kaže slika »Birs Nimrud« — Nimrodov stolp, o katerem trdi, da je to znani babilonski stolp, ali boljše: zidava na podlagi babilonskega stolpa.

† **Janko Jurković.** Hrvati so 20. marca izgubili moža, kateri je spadal med prve njene književnike, a ta mož je bil Janko Jurković, naj zato tudi v »Dom in Svet«-u v kratko očrtamo njegovo življenje in delovanje. J. Jurković se je rodil v Požegi 21. oktobra 1827. Ko je dovršil gimnazijske nauke, stopil je v zagrebško semenišče, kjer je dovršil vse bogoslovne študije in bil eden izmed najboljših predsednikov »Sbora duhovne mladeži zagrebske.« Jurković ni dočakal, da bi stopil v vzvišeni duhovniški stan; premlád, da sprejme svečeniški red, tega moral je čakati, in v tem čakanju zateklo ga je burno leto 1848. Mladi Jurković je slekel črno haljo, začel se učiti prava, potem leta 1851 pa filozofije in postal 1. 1854 suplent na gimn. v Oseku, pozneje v Zagrebu. Ali že 1. 1862 odšel je v dvorsko pisarno na Dunaj in se od ondod 1. 1865 za šolskega nadzornika v svojo domovino povrnil, kjer je

postal 1. 1874 svetovalec deželne vlade, kar je ostal do svoje smrti.

Mnogostrano je književno delovanje Jurkovićevo. Najbolj se je odlikoval na humorističnem polju (»Pavao Čuturić«, komični ep.: »Kako se psi i mačke povadiše« itd.) in tu bode izvestno Jurković na prvem mestu ostal. Vendar tudi druge njegove pripovedke (posebno so krasne tri za mladino: »Tri lipe«, »Prelja«, »Darinka i Milko«) so lepe, a v njih se odlikuje zlasti vzoren jezik in slog Jurkovićeve. Jurković je napisal tudi več igrokazov, kateri so po vsebini in po sestavi izvrstni, čeravno se na pozorišču niso mogli vzdržati. Jurković je pisal tudi znanstvene razprave v »Radu«, katere so prav zanimive (»O narodnom komusu«, »Ženski značaji u naših národnih pjesmah«, »Ob uzvišenom« itd.). Matica hrvatska je izdala od 1. 1878—1881 četiri zvezke njegovih del. Napisal je tudi: »Žiće sv. Alojzija.«

Jurković je bil blag značaj, prijatelj národa in šolstva, prava hrvatska duša. Lahka mu zemljica!

† Matej Cigale.

»Dom in Svet« ter urednik njegov žalujeta nad smrtjo učenjaka, rodoljuba in bližnjega rojaka Mateja Cigaleta. Umrl je dne 20. aprila na Dunaju, previden sè svetimi zakramenti za umirajoče. Rodil se je v fari Črni Vrh nad Idrijo in sicer v malem kraju »Loime«, kjer živi še brat njegov. Upamo, da mu homo mogli postaviti v »Dom in Svet«-u mal spomenik. Naj v miru počiva!

† **Janez Šubić,** rojen 26. okt. 1850, povspol se je do visoke stopinje slikarske umetnosti. Umrl kot profesor na umetn. obrtnem muzeju v Kaiserslauternu dne 25. aprila t. l.

Vzdih za Janezom Šubićem.

Oh zopet si, nesrečna domovina,
Prezvestega ti sina izgubila.
V bolesi tej — ne vém ti tolažila:
Kipi naj prosto srčna bolečina!

Ločila vaju daljna je tujina,
On ti pošiljal verno pozdravila; —
A da bi skor za vselej se združila,
Spolnila ni se želja mu edina.

In zdaj — solzé na grob mu liješ rani!
Oj lij je — jokajoč, kot mati joka
Na grobu jej predragega otroka!

In pa spomin hvaležno mu ohrani:
Saj on ti je poklonil umotvore,
Da takih drugi nihče ti ne more.

Fran Selski.

Cena: Za celo leto 2 gl.; za pol leta 1 gl. Uredništvo in upravništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik **dr. France Lampe.** Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.